

MARSALL LÁSZLÓ

A fejekben sűrített mocsárgáz tartományai

*Valaki, ki tudja mire vágyó falánk és zavart elmék,
szájuk is volt – „elmének szája” –, mivel a képzavar is
tőlük eredő – hosszas éveken át gondosan fölzábláltak
a fertőzött posványokat, megrágták-lenyelték,
és özcombbal elegyítve vadászházakban emésztették,
hogy agyukban keletkezett rotáló mocsárgáz,
s ez belesüvített a politikásoktól készen kapott
– mindig is kész – „sűrítő Eszme-tartályokba”
(apriori adottak, bár koronként változók),
a mérges csócsa formált gondolatot, pofon-minőséget,
szótárat, közbeszédet, légekört, idiómát, tájat;
többszörös ki-be légzéssel, belefújták, -beszélték
a fák gyökerébe, hálósobákba, oktatók logarlécébe,
hogy a követendő például szolgáló bölcsелеm
a maga átláthatatlan sűrűjéből erigessen
gumibotokat, végtelen idézéseket, végzéseket,
kijelentéseket, hamisított jelentéseket, följelentéseket,
és Ariel fogja be az orrát, húzzon fejére gázálcot,
balkáni gerle, Békegalamb – fóliát a labdarózsára! –
templomi kórust halott besúgó csontkeze dirigáljon,
aki valódi tavaszi szelet szimatol, halljon üvöltést,
talpa legyen érzékeny, a bőre libabőrös,
és ha volnának még hiteles bírák,
csak magukban lássák az egyszál antik marathoni futót.*

Visszatérő álom egyszeri változata

Jobb időket megélt ház homályos padlásán a mestergerendán lépelek és a koszorúfákat összekötő fecskefark-kötéssel ácsolt vékonyabbakon, óvakodva, hogy rá ne hágiak a társalgó fölötti pozdorjalemezekből egybeillesztett padlatra – alulnézetből festett kazettás mennyezet: sejttem? vagy tudom? Fölhallik a murira gyülekezők harsánykodása, rikogtása, telőürülő poharak csendülése, kések, villák és tányérok zenéje. Balra lehajtott fejjel fülelek – és megpillantom a félig nyitott ajtajú régimódi páncélszekrényt. Belső úrméretéhez igazodva, kissé meggörnyedve, pipiskedve belépek a vaskazettába. Itt mintha világosabb volna. Lábam előtt kötegni papírbankó, ismeretlen ország betűi, jelei és címletei. Az egyikőjük ábrázolata: keresztmarkolatos egyenes kard, mellette sisakos fej, akár a száguldó motorosoké. A kazetta sarkában megfeketült, vagy eleve fekete, nagyméretű kúpforma lámpaernyő, belső szilárd váza keskenyülő spirális, talán acél. Odalent hirtelen házrengető erővel rockzene robban, tíz hangfalból támadó földrengés. A páncélszekrény billeg, inog, én is vele együtt járom a táncot, fejem az acélfalba ütődik, a szekrény ajtaja becsapódik. Aknára futott tengeralattjáró matróza vagyok egy padláson? Kezemben a bankóköteggel zuhanok, hallom a recsenést, amint szekrényestül áttörtem-áttöröm a pozdorjakazettát. Még egy recsenés, a terített asztal lapja szétzúzva, a falrengető zene abbamarad, generálpauza? Cseng a fülem, a páncélszekrény ajtaja kipattan. Ügyefogyottan kikászálódok, kucorgok, és látom a hőkkent, ünneplőbe öltözött, nyakkendős népséget, a volt-asztal alatt gubbasztok, fölöttem nagy kerek szemek, kétkedőek és kíváncsiak. „Kiféle szerzet ez? Mintha nem tudná, hol van? Hogyan? Pénz van nála! Csak teszi magát a kölök!” A bankóköteget kikapják a kezemből. Amíg itt-ott összebújva nézegetik, silabizálják, belenéznek a fekete kúp keskenyedő tölcsérébe. Mintha nagy magasságból látnám szédelegve, mint egy cérnával összefércelt papírhelikopter pilótája, a társalgó zöld-barna és tarkapokróc-mintás szőnyegén „arányos rövidülésben” öregek ülnek, kártyáznak, söröznek, gyerekek labdáznak, lángost majszolnak, fagyaltot nyalogatnak, mint valami közligetben majáliskor. Talán szédülök? A lámpaernyő kúpját kifeszítő fekete acélspirálisban körözők lefelé, de nem is én, hanem talán ő, akinek szemszögéből E. A. Poe látatta a Malström örvényét. Miért mondom? – és hallom is a hangomat, valami mögém került időből, annak iskolatászkás szegmentumából – „voltak-e ünnepek? kis ugrások? nagy esések? feledések?” Zenekari árokféléből – magasságából basszus hang: „Könnyek, Judit, könnyek, könnyek...”